

Fredag 15 april 2016 nr 17
Lösnummer 30 kr

För dig som vill förändra världen #55
tidningensyre.se

Syre

”Enligt gammal god S-tradition vill de bestämma vad som är bra för folk, vilket boende som är värdigt för andra.”

Lennart Fernström

Glöd – Ledare

**Nu även
på tisdagar**

[tidningensyre.se/nummer/
nummer-54/](http://tidningensyre.se/nummer/nummer-54/)

En växande antirasistisk gräsrotsrörelse i USA • Zoom 12-19

#BlackLivesMatter

GLÖD Under ytan: Mattias Svensson om stulen olja • Maria Wetterstrand: Intetsägande presskonferens
RADAR Migration i vårbudgeten • Italien röstar om oljan • Sveriges missade miljömål
ENERGI I blickfånget: Eldsjälen Amil Sarsour • Nikes reflektioner från ett skakat Paris • Korsord

CIA-chefen John Brennan meddelar att han inte kommer att tillåta skendränkning av fångar som förhörsmetod, även om Trump flyttar in i Vita huset.

Brev från Volvo fick finansminister Magdalena Andersson att jämföra Sveriges ekonomi med en Volvo V90, istället för som tidigare en Tesla.

Ebo-lagen

Frihet istället för förmynderi

Systemkollaps var ordet som används den där novemberdagen förra året när regeringen gick SD till mötes och stängde Sveriges gränser för merparten av de flyende. Löfven och Romson hänvisade till rapporter från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. MSB tog dock efter presskonferensen avstånd från regeringens systemkollapstolkning. Men då hade regeringen redan bestämt sig, Sverige skulle mer eller mindre stängas och lägga sig på EUs lägsta nivå i mottagande.

Det som populistiska politiker kallade systemkollaps var en byråkratisk kollaps hos några få verksamheter, systemet i stort var inte hotat. Det värsta som hände var att några män fick sova ute en natt. Ett misslyckande, ja. En katastrof för dem? Troligen inte, jämfört med vad de kom ifrån. Och framför allt inte jämfört med vad som drabbat många av dem som vi efter det har stoppat. En systemkollaps för vårt samhälle? Nej, långt ifrån.

Det som framför allt skapade problem var byråkratin. Sveriges Kommuner och Landsting presenterade därför dagarna före regeringens stopp 18 sidor med förslag på åtgärder som skulle förenkla mottagandet genom minskad byråkrati – en lista som regeringen i stort bortsåg ifrån.

Värst påfrestning skapade byråkratin hos Migrationsverket. Fler förslag har efter det lagts, inte minst från Centerpartiet, på hur denna byråkrati ska kunna minska. Regeringen har också sagt att de vill stärka mottagandet så att nuvarande inskränkningar av asylrätten blir tillfälliga. Inget tyder dock på att regeringen menar allvar med det.

En undersökning som Jusek presenterade i onsdags visar till exempel att beslutet om tillfälliga uppehållstillstånd kommer att leda till färre flyktingar men öka arbetsbelastning-

Regeringen borde göra det lättare för flyktingar att ordna eget boende istället för att låsa fast dem på institutioner. Bilden från Migrationsverkets asylboende i Västberga.

en för personalen på Migrationsverket. Ja, ni läste rätt, regeringsbeslutet som motiverades med den hårda belastningen på framför allt Migrationsverket kommer att göra det än värre för Migrationsverket.

Men det stannar inte vid tillfälliga uppehållstillstånd. Högljudda socialdemokratiska kommunalråd har länge krävts att Ebo avskaffas, det vill säga den lag som gör det möjligt för flyktingar att skaffa eget boende. S har också ett kongressbeslut på att avskaffa Ebo. Enligt gammal god S-tradition vill de bestämma vad som är bra för folk, vilket boende som är värdigt för andra.

Men eftersom det inte finns plats på flyktingförläggningarna för alla 50 000 som har Ebo i dag är det inte praktiskt genomförbart. Istället föreslog migrationsminister Morgan Johansson i början av veckan att en social

prövning ska göras av det boende som asylsökande själva ordnar. Han vill att Migrationsverket i varje enskilt fall ska värdera om det är ett "värdigt boende". Istället för att underlätta för nyanlända att komma ut i samhället vill alltså Johansson göra det svårare. Och istället för att minska byråkratin för en överbelastad myndighet vill Johansson lägga på dem ytterligare en absurd arbetsuppgift.

På Under ytan i nr 48 av Syre beskrev Harald Enoksson hur invandrades möjlighet att lyckas i samhället ökar om de får bo i områden med en tillräckligt stor grupp från samma kultur, framför allt med samma språk. Hur de språkliga, sociala och kulturella banden stärker dem. Utifrån det blir en begränsning av deras möjlighet att flytta till områden där de kan använda sitt språk och lättare bygga upp ett socialt nätverk en kraftig begränsning av deras möjlighet att bygga ett dragligt liv i Sverige. Om de väljer att bo trångt hellre än på flyktingförläggningar, vilka är vi andra då att säga att förläggningen är bättre för dem?

Det finns över 30 000 lediga boenden på Airbnb, Blocket och couchsurfing. Och innan regeringen började föra ut en brun "verklighetsbeskrivning" var 1,4 miljoner hushåll beredda att ta emot flyktingar i sitt hem (Ipsos september 2015). Migrationsverkets byråkrati och regler hindrar dock att alla de boendemöjligheterna används.

Ju snabbare flyktingar kommer ifrån förläggningarna, desto bättre förutsättningar skapas både för dem och samhället i stort. Johansson och regeringen borde därför göra det lättare för flyktingar att ordna eget boende istället för att bygga mer byråkrati som låser fast folk på institutioner och i byråkraternas godtycke.

Lennart Fernström
lennart.fernstrom@tidningensy.se

Omslagsfoto: Mattias Lundblad

Folkkampanj för Asylrätt

Människor på flykt ska inte hindras att nå Sverige.
Familjer ska kunna återförenas utan att riskera livet.

Därför protesterar vi mot transportöransvar och alla hinder mot familjeåterförening!

Människor som behöver skydd ska vara trygga i Sverige.
Barn ska bemötas med omsorg och framtidstro.

Därför protesterar vi mot tillfälliga uppehållstillstånd och alla åtgärder som inskränker asylrätten och som strider mot barnkonventionen!

Vi undertecknar:

Namn

Yrke/Organisation

Stad

Listan skickas till Folkkampanj för Asylrätt, c/o FARR, Box 391, 101 27 Stockholm

Folkkampanj för Asylrätt protesterar mot de åtgärder som regeringen lade fram den 24 november 2015 för att stoppa flyktingar. De som inte har id-handlingar hindras att söka asyl, de som får asyl ska bara få tillfälliga tillstånd och de flesta ska inte få återförenas med sina familjer - det är några av regeringens förslag. Läs mer och se vad du kan göra i kampanjen: www.folkkampanjforasylratt.se

Oljan som är stulen från folket

Att köpa olja och andra naturresurser från repressiva länder vars folk inte får del av inkomsterna är enligt internationella konventioner och vedertagna normer häleri, skriver Mattias Svensson på veckans Under ytan. Ändå är det legalt i hela västvärlden.

Mattias Svensson är en svensk författare och debattör. Han är kulturskribent på Aftonbladet och krönikör i Örnsköldsviks Allehanda. Tidigare har han varit redaktör på magasinet Neo, verksam vid tankesmedjan Timbro, pressansvarig på Medborgare mot EMU och ordförande för Frihetsfronten. Han är författare till böckerna *Mer demokrati – mindre politik*, *Peta inte i maten!*, *Glädjedödarna* – en bok om förmynderi samt senast *Miljöpolitik för moderater*.

Foto: Lina Högberg

Tänk om ett gäng i en Stockholmsförort skulle ta över en bensinmack med våld, låta avrätta några ur personalen, våldta och lemlästa andra, och därefter börja sälja av bensinen. Det hade självklart inte varit lagligt att åka dit och tanka.

Fast tänk om vi ändå gjorde det för att spara några kronor. Då hade vi belönat ett gäng för att ha tagit över en resurs med våld. Vi hade gett dem materiella resurser att ta över fler mackar. Vi hade givit klartecken för andra att använda ännu brutalare metoder för att kunna sälja samma resurs till oss, en tävlan i hänsynslöshet. Denna handel hade möjligen gynnat oss på kort sikt, särskilt om vi bött en bit ifrån de gängkontrollerade bensinmackarna. Men närområdet hade blivit alltmer brutalt och osäkert, och vad skulle den drabbade lokalbefolkningen tänka om oss som gynnade gången med våra pengar?

Stulen olja

Det finns både moraliska och praktiska argument för att inte tillåta handel med stöldgods. Ändå är det precis vad vi gör. I hela västvärlden är häleri legalt, en storindustri som de flesta av oss deltar i just när vi tankar. Mer än hälften av den olja som finns på marknaden är enligt internationella konventioner och alla vedertagna normer uppenbart stöldgods.

Som av en händelse kommer i stort sett alla stora kriser och hot mot västvärlden under senare decennier från sådana länder. Vad har dominerat löpsedlarna på senare tid? Terrorhotet från Isis, Assads krig mot civilbefolkningen i Syrien och den efterföljande flyktingkrisen, Putins ockupation av Krim och krig i Ukraina. Innan dess var det Gadaffi i Libyen, Saddam Hussein i Irak, al-Qaida och 11 septemberattentaten. Auktoritära stater och/eller gäng som försörjts av oljetillgångar.

Handel brukar leda till fred och stabilitet, inte krig. Likaså brukar den berika båda parter. För många oljeländer är det tvärtom. Där inte folket redan kontrollerat makten, som i Norge, Kanada och USA, säljer makthavarna av naturresurser för att berika sig själva och lojala grupper, inte sällan tungt beväpnade sådana. Eftersom intäkterna kommer från denna försäljning behöver de inte bry sig

om folkets välbefinnande. Hälsa, jämlikhet, utbildningsnivå, välbefinnande; allt stagnerar, trots enorma intäkter.

Att en stor del av världens naturresurs-handel är en antimarknad med konsekvenser väsensskilda från normalt handelsutbyte framgår i en ny och uppmärksam bok av filosofen Leif Wenar vid King's College i London. I tio år har han arbetat med *Blood oil – Tyrants, violence and the rules that run the world* (Oxford University Press, 2016), en filosofisk, juridisk och praktisk genomgång av vad handeln med värdefulla naturresurser, primärt olja och gas, från auktoritära länder innebär. Samt hur västvärlden kan åtgärda problemen.

Insyn och påverkan

Genom underlåtenhet har vi på detta område låtit principen om att makt är rätt bli kvar. Liberias tidigare diktator Charles Taylor avtjänar för närvarande ett 50-årigt fängelsestraff för sina brott mot mänskligheten, men vid makten skrev han över landets naturtillgångar på sig själv och sålde av dem för egen vinning. Detta godtogs av amerikansk och svensk lag.

Wenars poäng är att alla viktiga lagar på äganderättens område är nationella. Det som gör att din smarta telefon eller tidningen du läser är din egendom är det egna landets rättssystem. Juridiskt följer det vanligen inte att den som tar någonting också äger det – tvärtom.

Enligt vilka kriterier är då naturresurser som säljs i enlighet med exportlandets lagar att betrakta som stöldgods? De är enkla och översiktliga. FN-stadgan om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter slår exempelvis fast: "Alla folk får för sina egna syften fritt förfoga över sina egna naturrikedomar och naturtillgångar". Ett minimikrav är att folket har insyn i hur tillgångarna förvaltas, är fria att diskutera och påverka hur de används och – eftersom de som styr ett land är folkets tjänare, inte deras herrar – att intäkterna från försäljningen kommer folket till del och inte går till de styrande.

I exempelvis Gulfstater som Saudiarabien, Iran, Irak, Förenade Arabemiraten och Qatar, liksom storproducenter som Ryssland, Ka-

Foto: Hasan Jamali/AP/TT

Att snabbt fasa ut handeln med stulen olja skulle föra oss mycket närmare klimatmålen, skriver Mattias Svensson.

zakstan, Algeriet och Angola saknar folket uppenbart det inflytande som krävs för att utöva sin suveräna kontroll över landets resurser.

Minska fossilberoendet

Alltså bör västländer inte juridiskt tillåta köp av olja och andra värdefulla naturresurser från sådana områden, menar Wenar. Som ytterligare påtryckning bör västvärlden lägga tullar på exportvaror från länder som fortsätter att köpa stöldgods, exempelvis Kina, motsvarande denna handels värde. Dessa tillgångar fonderas i en Clean Hands Trust tills folket har inflytande över sina naturresurser, varpå de får tillgång till pengarna. Därutöver bör personer som berikar sig på stöldgodset i auktoritära länder inte kunna köpa finansiella tjänster, sjukvård, utbildning, fastigheter och liknande i väst.

”Lite drygt hälften av världens olja, en tredjedel av världens gas och en fjärdedel av världens kol kommer från uppenbart ofria länder.”

Detta skulle sätta betydande press på auktoritära styren att reformeras. Utan att en enda soldat skickats, eller att någon lag ändrats utöver nationella lagar i väst. Diplomatiska förbindelser och erkännande av länders suveränitet kvarstår. Det handlar bara om att vi i väst inte längre vill handla med stöldgods och stötta diktatur, krig, förtryck, tortyr och exploatering med våra pengar.

Skulle vi klara det då? USA skulle med sina nyfunna gas- och oljetillgångar klara en omställning ganska lätt. Europa är mer beroende av rysk gas och oljeimport, men handelsstopp skulle kunna tillkännages och införas

gradvis. Samtidigt ger detta en möjlighet att minska beroendet av fossila bränslen. Lite drygt hälften av världens olja, en tredjedel av världens gas och en fjärdedel av världens kol kommer från uppenbart ofria länder. Att snabbt fasa ut den handeln skulle ta oss en bra bit mot målet att hålla den globala uppvärmningen inom två grader. Resurserna skulle förvisso kunna handlas igen senare, i takt med att länderna blir fria, men då har Europa redan ställt om.

En säkrare värld

Fast skulle det inte bli dyrt? Jo, energi och drivmedel skulle bli dyra. Tullar på import från tredjepartsländer som Kina skulle också slå ekonomiskt mot vanliga hushåll. Men är det så vi ska se på att upprätthålla grundläggande rättigheter? Tänk på alla de steg som redan tagits för att bryta tidigare århundradens rådande princip om att makt är rätt. Ta slaveriets avskaffande: Under 60 år avstod Storbritannien två procent av sin nationalinkomst för att över hela världen se till att förbud mot slavhandeln efterföljdes. Tänk på den betydligt säkrare värld som står att vinna genom att dagens explosiva och trasiga oljestater kan sammanlänkas med den övriga världens utveckling mot fred, handel och växande välbefinnande.

Leif Wenar må låta som en idealist, men det finns inget orimligt i strävan att respektera grundläggande äganderätt och folkligt inflytande över ett lands styre, inte heller något omöjligt i hans detaljerade förslag, som redan praktiseras på andra områden. *Blood oil* visar hur orättfärdigt det är att köpa diktaturolja och vilka tilltagande katastrofala resultat det gett över drygt 40 år. När man väl fått upp ögonen för detta är det orimliga och omöjliga snarare att fortsätta som förut.

Mattias Svensson

Clean trade

Enligt dagens lagar kan diktaturer, krigsherrar och vemhelst som har tagit den fysiska makten över ett lands naturresurser sälja dem vidare till köpare i väst.

Över hälften av världens kända oljereserver finns i gulfstater som Saudiarabien, Iran, Irak, Förenade Arabemiraten och Qatar, liksom storproducenter som Ryssland, Kazakstan, Algeriet och Angola. Här är befolkningens insyn i eller inflytande på hur landets naturresurser förvaltas minimal.

Leif Wenars förslag är att demokratiska länder gentemot dessa repressiva länder inför en Clean Trade Act som förbjuder landets invånare att köpa stulna naturresurser från dem, samt att demokratin spärrar finansiella tjänster, sjukvård, utbildning, fastighetsköp och liknande för personer från det repressiva landet som bevisligen är inblandade i denna handel. Detta kombineras med en Clean Hands Trust. Gentemot länder som fortsätter att handla naturresurser från staterna på listan införs strafftullar.

För korrupta men inte lika repressiva regimer handlar Clean trade om att demokratierna ställer strikta krav på transparens och antikorrupsionsarbete för företag och är restriktiva med att ge exportstöd.

Källa: cleantrade.org

Foto: Bertil Enevåg Ericson/TT

Bärplockare från Bulgarien visar upp sin skörd i en skog i Tierp 2013.

Lurad på lingonen?

DEBATT Varför är innehållet och tillverkningsprocessen i många produkter en hemlighet? Varför har vi en övervakningsmyndighet som inte kan övervaka? Hur ska du som konsument verkligen veta vad du köper?

Troligen svarar du: "Det står ju på baksidan av förpackningen vad varan innehåller". Till en viss gräns har du rätt. Det som står angivet är vad produkten borde innehålla, och representera.

För ett par år sedan skulle jag välja vilka rörörda lingon som skulle ner i min kundvagn. Jag valde svenska lingon av märket Änglamark, Krav-odlade och Fairtrade-märkta.

Du kommer säkert ihåg när Sverige fick ordna returbiljett till thailändska gästarbetare som blivit strandsatta utan ersättning i norra Sverige efter utfört skördarbete. Incidenten med slavarbete i Sverige bekymrar än i dag eftersom det fortfarande händer. Eftersom artiklarna om gästarbetarna störde mig ville jag veta att det jag köpte inte var förknippat med illegal verksamhet och slavarbete på svensk mark.

I september 2013 skrev jag till Coop och frågade om händelserna som publicerats i tidningarna tidigare samma år. Jag frågade också om jag fick ta del av de kontroller som Krav kräver för att godkänna en produkt under deras kriterier. Bland annat frågade jag

hur lingonen transporterades, med tanke på koldioxidutsläpp. Svaret från Coop uteblev och frågan ställdes även till Fair trade, eftersom även den organisationens märke fanns på burken. Jag fick snabbt svar: Alla produkter som innehåller Fairtrade-märkt socker får etiketteras som Fair trade.

Jag tog även kontakt med Krav. De svarade att långt över 90 procent av de thailändska plockarna är anställda av bemaningsföretag där Krav och den thailändska regeringen kontrollerar att de får avtalsenlig lön och har tillfredsställande arbetsvillkor.

Vid följdfrågorna kring hantering, transporter och kontroll hänvisade man till Swedac och fristående certifieringsorgan. Efter korrespondens med dessa organisationer fick jag veta att du som konsument inte har rätt till insyn i kontroller utmed transportkedjan – om inte uppdragsgivaren går med på att lämna ut uppgift om att resultatet är godkänt.

Smak informerade om att endast offentliga myndigheter och kontrollorgan har rätt att kräva denna information. Swedac hänvisade till Sveriges åtta fristående certifieringsföretag, och slutligen var det Kiwa som skulle ha utfört eventuella kontroller åt Coop.

I januari 2014 skrev jag till Coop och begärde att få ta del av de utförda kontrollerna av lingonen. Brevet är ännu i dag obesvarat.

Eftersom Smak hade informerat om att endast kontrollerande myndighet fick se protokoll och eventuella kontroller kontaktade jag Livsmedelsverket. De svarade att frågan om eventuell falsk marknadsföring faller under Konsumentverket, eftersom ingen vill, eller "kan" styrka att Coops svenska Krav-lingon är vad de påstås vara: svenska lingon, plockade av betalda arbetare enligt Kravs regelverk.

Livsmedelsverket svarade att de inte kunde kräva ut allmänna handlingar på begäran av en enskild person. De svarade att Livsmedelsverket agerar vid misstanke om misskötsamhet hos kontrollorganen, men att det inte var olagligt för dessa att inte lämna ut handlingarna.

Alltså: Konsumera, ställ inga frågor, eftersom inte ens livsmedelsverket har laglig rätt att svara på vad du egentligen betalar för och äter upp. Om nu certifieringsorganets uppgift är att kontrollera och, som de själva skriver, "har kontroll på att avtalsenlig lön betalas ut", varför blev Sveriges regering tvungen att bekosta hemresa för dessa, nu utblottade, gästarbetare på svensk mark?

Varför undanhåller Coop hur de efterlever Kravs regler? Hur gör man på andra liknande bolag, vars produkter marknadsförs som Krav?

James Brocka, Skurup

Öppet brev till Margot Wallström, april 2016:

Vänta med världlandsavtalet

DEBATT Det är ovärdigt att Sveriges riksdagsledamöter ska behöva besluta om världlandsavtalet med Nato innan svenska folket fått chans att sätta sig in i konsekvenserna.

Världlandsavtalet beslutades några dagar före valet 2014 av förra regeringen och undertecknades av ÖB. Men vissa anpassningar till svensk lag behövde göras, och avtalet med dessa ändringar ska riksdagen godkänna i maj 2016.

På frågor från allmänheten svarar försvarsministern och utrikesutskottets ordförande samstämmigt att det spritts felaktigheter, myter och desinformation om avtalet. Vari består denna desinformation? Vem har spritt den? Vad handlar den om? Är det en missuppfattning att när regeringen bjuder in till övningar har ni politiker lämnat fullmakt till de militära experterna att planera krigsövningarna? Sverige har ju blivit en populär övningsplats för krig på grund av sitt läge och de stora, glesbefolkade vidderna. Frågorna är många.

I Göteborgs södra skärgård har försvarsmakten begärt tillstånd till utökad övningsverksamhet under 115 dagar och 70 nätter per år. Försvarsmakten vill kunna skjuta och kunna släppa ut 2 ton bly och 1 ton koppar per år i havet.

Tillståndet ger också rätt till internationella övningar och uppdrag. Det har dock överklagats och ligger hos miljöministern för prövning. Med ökad medvetenhet om hur militära övningar påverkar människors vardagsliv och miljö har tusentals göteborgare skrivit på namnlistor för att protestera.

I en öppen demokrati måste alla kunna bli delaktiga i viktiga beslut som påverkar hela det civila samhället. Mellan valen råder ibland en tystnad mellan politiker och väljare, vilket innebär att kontroversiella beslut kan fattas över huvudet på allmänheten, ibland också utan att alla riksdagsledamöter är insatta i frågan. Världlandsavtalet med de nya lagändringsförslagen är en sådan fråga.

Freds- och miljörörelsen har uppvaktat riksdagsledamöter från hela landet och för-

stått att många ledamöter känner sig obehälsamma inför omröstningen om världlandsavtalet. Detta beslut måste kunna sättas in i en bredare säkerhetspolitik som innebär mänsklig säkerhet utifrån de verkligt stora hoten mot Sverige som vålds- terror- och cyberhot, klimatförändringar, pandemier och sabotage mot el- och vattenförsörjning.

Vi vädjar därför till dig att få till stånd ett moratorium för att få tid att lära och utbilda oss i feministisk säkerhetspolitik, där alla kan vara delaktiga i att skapa ett bättre samhälle. En regering som kan återvinna människors tro på en bättre framtid har allt att vinna.

Eva Selin Lindgren, professor i miljöfysik och riksdagsledamot för Centerpartiet 2006–2010, publicerade en skrift med titeln *Får man tala sanning i Sveriges Riksdag?*.

”För mig var livets värden politikens hörnsten, och inte längtan efter makt och inflytande. Men något av det första vi nyanlända riksdagsledamöter fick höra från partitopparna var ’Nu har vi makten’, inte ’nu ska vi skapa det goda samhället för våra medborgare’. Så småningom har det visat sig att viljan till makt har dominerat riksdagens partier under långa tider. Varför skulle annars partipiskorna vana? Varför skulle de enskilda riksdagsledamöterna lockas - eller så gott som tvingas - till att rösta mot sina samveten...?” (Miljömagasinet nr 23 juni 2011)

Vi är nu på väg att skriva under ett världlandsavtal med Natoalliansen, vars strategiska doktrin anger att de kan tänka sig att använda kärnvapen även om ingen har anfallit dem med kärnvapen först.

Vi göteborgare, som skrivit detta brev, är alla 65+ och med tanke på våra barn och barnbarn vill vi bidra med vår erfarenhet för att bygga ett mänskligt samhälle för kommande generationer.

Titti Wahlberg, Göteborg
Monica Engvall, Göteborg
Inger Gustavsson, Göteborg
Jan Wallinder, Göteborg

Panelen:

I en debattartikel i Syre ifrågasätter James Brocka tillförlitligheten i Krav-märkning, Fairtrade-märkning med mera. Litar du på Krav- och Fairtrade-märkning?

Kenneth Andersson, 49 år, skogsarbetare, Äppelbo

Litar väl i stort. Det har avslöjats fusk när det gäller certifieringen, men tänker att chansen att det är sjyst är större om det är märkt än om det inte är märkt. Vill man vara 100 procent säker får man väl fixa käket själv eller handla med såna man känner.

Daniel Mohseni, 33 år, arbetar på fritidshem, Husby i Stockholm

Ibland. Inte jättemycket. Jag vet för lite om det.

Lena Carlberg, 47 år, journalist, Östhammar

Som framkommer av James Brockas utmärkta genomgång är regelverken snåriga och både ansvarsfrågan och kontrollfunktionerna oklara. Jag väljer så långt det är möjligt Fairtrade och Krav då jag är övertygad om att de är de bättre valen. Men kanske ska dessa märkningar ses som strävansmål och goda exempel snarare än lösningen. Märkningar som genom medvetna konsumentval kan främjas för att på sikt rymma ännu bättre villkor och locka fler producenter, uppköpare och konsumenter.

Här kunde ditt svar stått. Om du också vill vara med i vår panel skicka ett mejl till glod@tidningensy.se.

Skicka med en tydlig porträttbild där du tittar in i kameran och bifoga lite information om vem du är och vilka ämnen som du är intresserad av.

Delta i debatten!

Skriv vad du tycker och skicka till glod@tidningensy.se. Vi tar emot texter på max 3500 tecken (inklusive mellanslag) men håller du dig under 2500 tecken har du större chans att få in texten. Vi förbehåller oss

också rätten att korta texter som är längre. Skicka gärna med en porträttbild (ansiktsbild framifrån) och en presentation av dig själv. Normalt publicerar vi inte texter under pseudonym.

Kärnkraften het fråga inför V-kongress i maj

Den 5-8 maj håller Vänsterpartiet kongress och på agendan ligger ett nytt ekologiskt-ekonomiskt program där minskat beroende av fossila bränslen överordnas andra mål.

Det nya fokuset påverkar hur kärnkraftsfrågan beskrivs. I partistyrelsens förslag är partiet fortsatt för en avveckling men hänsyn ska tas till den svenska kärnkraftens möjlighet att minska utsläpp utanför Sverige.

Förslaget har väckt debatt och till exempel Greenpeace uppmanar kongressen att ändra i förslaget. Organisationens energitalesperson Rolf Lindahl skriver i en kommentar att Vänsterpartiet länge varit ett parti som strävar efter en avveckling av kärnkraften men att man nu "svävar på målet på ett olyckligt sätt".

Rikard Warlenius, Vänsterpartiets ekologisk-ekonomiska programkommitté, menar att det inte råder några tvivel om att kärnkraften ska avvecklas. Bakgrunden till förslaget är att "svensk elexport gör mycket stor klimatnytta", skriver han i en kommentar på Supermiljöbloggen.

Benita Eklund

Ojämlig vård för bröstcancer

En ny rapport från Bröstcancerföreningarnas Riksorganisation (BRO) konstaterar att vården för kvinnor med spridd bröstcancer är ojämlig. Vården kan variera och se olika ut beroende på var kvinnorna bor.

- Var du bor spelar en avgörande roll för vilken behandling du får och i förlängningen hur länge du lever. Det är inte acceptabelt, säger Elizabeth Bergsten Nordström, ordförande för BRO.

Under de senaste decennierna har dödsantalet bland de som drabbas av bröstcancer minskat men det saknas ett helhetsgrepp och därför föreslår BRO ett nationellt register över spridd bröstcancer.

- Vi har ingen sån statistik och än mindre kan vi då jämföra med andra regioner, säger Elizabeth Bergsten Nordström till P4 Stockholm.

Klas Lundström

Foto: Jan Erik Henriksson / TT

Sverige går mycket starkt i en osäker omvärld, sa finansminister Magdalena Andersson när budgeten presenterades.

Välfärd och migration i regeringens vårbudget

Migrationen stod i fokus när finansminister Magdalena Andersson presenterade regeringens vårandringsbudget i onsdags.

Budgeten har tagits fram i samarbete med Vänsterpartiet och det mesta var känt sedan tidigare. Det handlar framför allt om att "ta ansvar för mottagandet" av de flyktingar som kommit till Sverige på senare tid. 2016 går 31 miljarder extra till utgiftsområdet migration och de tio miljarderna extra till välfärden, per år, permanentas.

Det finns en beredskap för att möta den uppkomna situationen menar Magdalena Andersson och fjärran är den systemkollaps som varnades för i höstas.

- Sverige går mycket starkt i en osäker omvärld, understryker finansministern på presskonferensen.

Id-kontroller, gränskontroller och en anpassning till EUs miniminivå vad gäller asylpolitiken ger effekt upplyser hon och vi har nu "låga utfall" vad gäller antalet asylsökande.

Trots de kraftigt ökande kostnaderna för mig-

rationen kan ekonomin hållas i balans och finansministern räknar med överskott till 2020. Hon menar att det här handlar om en "tillfällig kostnadspuckel" och att den inte behöver mötas med besparingar eller skattehöjningar. En del satsningar skjuts dock på framtiden, som till exempel fler lärare i lågstadiet.

Regeringen fortsätter också, trots stark kritik, att ta pengar från biståndet.

- Vi gör en stor humanitär insats, då kan det vara väl motiverat att använda de regler som finns för att göra avräkningar, menar Magdalena Andersson.

Vårandringsbudgeten handlar framför allt om att möta sådant som inte kunde förutses när höstbudgeten lades. Men här finns också några förslag vad gäller miljön, som sänkt skatt för klimatkompensation och avdrag för reparationer.

Oppositionens kritik handlade bland annat om att satsningarna underminerar möjligheterna att möta en framtida kris, samt att regeringen underkattar de långsiktiga utmaningarna.

Benita Eklund

Svartjobb åt Trafikverket

Ett stängslingsprojekt i Småland och Skåne, som beställts av Trafikverket, kantas av oegentligheter. SVT Småland avslöjar att anställda arbetat uppemot 60 timmar i veckan utan ob-ersättning eller overtid.

- Vi fick pengarna i handen, säger Mihael Sandescu, tidigare anställd hos en underentreprenör, till SVT Småland.

Chefen för företaget är tidigare dömd för brott mot utlänningslagen. Denne sa till sina anställda att inte bry sig om "skatt och sånt".

- Oseriösa aktörer har alltid funnits. Det har inte varit tillräckligt bra uppföljning, säger Bengt Olsson, presschef hos Trafikverket.

Trafikverket har redan påbörjat sitt arbete med

tätare kontroller och frekventare besök och uppföljningar. Villkoren ska vara schyssta och underleverantörerna seriösa menar Bengt Olsson. Och i det här fallet visar de oseriösa entreprenörerna på vikten av än rigidare kontroller.

- Vi har förlitat oss på att alla steg i leverantörskedjan följs, men det räcker inte, säger Bengt Olsson.

Tills vidare fortsätter arbetet utmed spåren. När ett team från SVT Småland nyligen skulle intervjua några gästarbetare hindrades de av chefen för företaget som blockerade vägen med sin egen bil.

- Jag lovar er, ni kommer att ha ett helvete. Ni har jävlats så mycket med mig. Nu ska jag göra likadant med er, sa företagaren enligt SVT Småland.

Klas Lundström

Italien röstar om olje- och gasutvinning

På söndag hålls en folkomröstning i Italien som väckt heta diskussioner. Ska staten stoppa de licenser för oljeborrning och gasutvinning som i dag bedrivs längs den Italienska kusten?

Statsminister Renzi har kallat omröstningen ”värdelös” och avråder sina väljare att rösta. Samtidigt pågår en brottsutredning kring oljeindustrins påtryckningar på regeringen.

Nio regioner i Italien startade i höstas initiativet för en folkomröstning kring den befintliga olje- och gasutvinningen längs Italiens kust. De menar att miljö- och hälsokostnaderna är högre än vad man tjänar på utvinningen. I bakgrunden ligger också ett missnöje med att regeringen tagit beslut över huvudet på dessa regioner rörande just utvinningen. Just nu pågår en brottsutredning där kopplingar mellan statstjänstemän på regeringsnivå och höga chefer inom oljeindustrin utreds.

Frågan har lett till starka uttalanden från båda sidor. Premiärminister Matteo Renzi har till exempel uttryckt att han tycker att folkomröstningen är slöseri med skattepengar och att ett licensstopp skulle leda till förlust av 11 000 jobb.

- Vill vi fortsätta ta fram olja och gas som redan finns eller ska vi säga ”Nu stänger vi allt och går och köper det från araberna och ryssarna istället”. För vi kommer att behöva en del energi.

Jag är för att inte slösa med det vi har, sade han i ett videouttalande publicerat av tidningen La Repubblica i förra veckan.

Miljöorganisationer som WWF och Greenpeace jobbar för ett stopp för nya licenser och menar att det handlar om politik och att visa ut en ny energiriktning för landet.

- De (plattformarna) representerar en meningslös energiinriktning som dömmar Italien till ett beroende av fossila bränslen, sa en Greenpeaceaktivist till tidningen La Repubblica.

Enligt opinionsundersökningarna skulle det talien-ska folket stoppa vidare utvinning med god marginal. Om de får bestämma till slut. För att resultatet för folkomröstningen ska vara giltigt måste minst 50 procent av de röstberättigade ha röstat. Och detta har inte hänt sedan 1981. Kritiker hävdar även att regeringen medvetet försvårat för röstningen bland annat genom att inte lägga valdagen på samma dag som de kommunval som kommer att hållas i juni, något som även kunde ha minskat administrationskostnaderna.

En opinionsundersökning beställd av Greenpeace visar dock att dryga 50 procent kommer att rösta på söndag, och därmed kan valet bli ett historiskt ställningstagande.

Madeleine Johansson

14 av 16 svenska miljömål ser inte ut att uppfyllas. Men somligt, som klimatmålet, kräver internationella åtgärder.

Sveriges missade miljömål

Sverige väntas endast uppfylla 2 av 16 miljömål fram till 2020, konstaterar Naturvårdsverket i sin årliga uppföljning av Sveriges miljömålsarbete.

Framgångarna inkluderar stärkt ozonskikt och säkra strålmiljöer. I helt fel riktning rör sig arbetet med frisk luft, odlingslandskap, fjällmiljöer och myllrande våtmarker.

Orsakerna är många, bland annat kräver flera av miljömålen internationella åtgärder, däribland

att begränsa medeltemperaturen till högst 2 grader. Naturvårdsverket gläds emellertid åt en ökad medvetenhet bland allmänheten:

”Uppföljningen visar att många gör allt mer i miljöarbetet. Kommuner, länsstyrelser och företag genomför viktiga insatser, liksom regeringen och miljömålsberedningen på nationell nivå. Dessutom blir konsumenter mer miljömedvetna”, skriver Naturvårdsverket.

Klas Lundström

EU-migranter protesterar i Malmö

FNs kommitté för mänskliga rättigheter riktade nyligen kritik mot Sverige för diskriminering av romer. Detta samtidigt som många romer i Malmö lever i en mycket kritisk situation. Det hela startade när tältlägret Sorgenfri revs, där många EU-migranter bodde. Efter intensiva protester utanför stadshuset i Malmö erbjöds tillfälliga härbärgen. Nu har Malmö stad krävt att dessa ska upphöra och manifestationerna har fått nytt liv.

EU-migranternas krav handlar om att de ska få ställa upp husvagnar eller erbjudas en annan övernattningsplats.

Polisens ageranden gentemot de protesterande romerna präglas av godtycke och juridiska oklarheter menar Centrum för sociala rättigheter, en förening som startats av juriststuderanter och jurister för att ge stöd till gräsrotsrörelser. Nu gör de ett flertal anmälningar mot polisen, då de anser att samhällets skydd för de mest utsatta urholkats.

- Vad som är värre, är att denna accelererande diskriminering av romer i sin tur ger näring åt antiziganism och rasistiska krafter, skriver Centrum för sociala rättigheter i en kommentar på sin hemsida.

Benita Eklund

EU-parlamentet vill ha nytt asylsystem i EU

Europaparlamentet vill centralisera asylsystemet i unionen och uppmanar kommissionen att lägga fram ett långtgående förslag, rapporterar Europaportalen.

EU-parlamentet röstade på tisdagen med en överväldigande majoritet genom ett icke-bindande yttrande om hur unionens asylsystem borde se ut.

- Flyktingkrisen visar att det nuvarande EU-synsättet på migration inte är hållbart, sa den italienska socialdemokratiska EU-parlamentarikern Cécile Kyenge som är en av två delförfattare till resolutionen.

Ledamöterna vill bland annat skrota huvudlinjen i Dublin-reglerna och fördela flyktingar mer rättvist inom EU.

Benita Eklund

Krisdrabbat Sydsudan vill få fart på jordbruket

Det utkämpas ett inbördeskrig i det oljerika Sydsudan och landet står inför en allvarlig ekonomisk kris. Nu uppmanar regeringen i världens yngsta nation sina tolv miljoner invånare att satsa på jordbruket – för att komma bort från oljeberoendet.

Det tidigare höga oljepriset ledde till att Sydsudan importerade en stor del av alla varor från utlandet. Kycklingar kom från Brasilien, medan grönsaker, matolja, mejeriprodukter och bönor importerades från grannlandet Uganda. Många andra varor kom via Kina eller Dubai.

Men sedan började oljepriserna snabbt att falla. Att ett land är så importberoende är inte hållbart i längden och den nuvarande situationen har skapat oro hos landets regering. Sedan Sydsudan blev en självständig nation i juli 2011 har nästan inga satsningar på landets jordbruk ägt rum – trots att tre fjärdedelar av landets marker anses vara odlingsbara.

Jordarna i Sydsudan är oexploaterade, men trots det importerar vi den mesta av maten från våra grannländer, sa finansminister David Deng Athorbei nyligen vid ett möte i huvudstaden Juba med anledning av den ekonomiska krisen.

Enligt beräkningar från Afrikanska utvecklingsbanken, AFDB, lägger Sydsudan varje år motsvarande flera miljarder kronor på import av livsmedel. Enligt bankens beräkningar importeras närmare hälften av det som konsumeras i Sydsudan, från grannländer som Kenya, Uganda och Etiopien, däribland 40 procent av spannmålen.

Under de två första åren som självständig nation producerade Sydsudan nästan 245 000 fat råolja om dagen, något som hävade in mångmiljardinkomster till landet varje år. Landets ledare ansåg därmed inte att det fanns något behov av satsningar på arbetsintensiva branscher som jordbruket.

Inbördeskriget i Sydsudan

I Sydsudan utbröt ett inbördeskrig i december 2013 efter en maktkamp inom regeringen. Kriget utkämpas i huvudsak mellan landets två dominerande folkgrupper, dinka och nuer, och är en fortsättning på en rivalitet som går långt tillbaka i tiden.

Källa: Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Foto: Izabella Rosengren/TT

Margret flydde från Sydsudan och bor nu i Uganda. Sedan stridigheterna startade 2013 har många lämnat landet.

Men det var då. Nu har både produktionen av olja minskat, samtidigt som priserna har rasat och dessutom utkämpas en förödande inbördeskonflikt i landet. Allt detta har lett till en stor brist på hårdvaluta och varubrist på marknaderna.

För närvarande produceras 165 000 fat råolja om dagen i Sydsudan, och landets statsbudget är nästan helt beroende av inkomster från oljeexporten.

- Vi måste bli mer mångsidiga, vi kan inte vara helt beroende av endast oljan. Det finns guldfyndigheter i Kapoeta och vi har boskap, sa Gabriel Alak, som är en högt uppsatt företrädare för regeringspartiet SPLM, nyligen i en intervju som sändes på den statligt kontrollerade televisionen.

Förhoppningen är även att kunna öka den lokala matproduktionen för att motverka konsekvenserna av den konflikt som rasar i oljeproducerande delar av landet. Striderna där har lett till att hundratusentals människor är i behov av humanitär hjälp.

- Nu måste vi satsa på att börja producera, vi måste förändra vårt sätt att bedriva affärer. Låt oss börja med jordbruket, sade finansminister David Deng Athorbei.

I april förra året delade president Salva Kiir ut ett tusen traktorer till bönder i olika delar av landet. Presidenten bildade samtidigt ett sä-

kerhetsråd för livsmedelsfrågor där han utsåg sig själv till ordförande.

- Jag är fast besluten att få ett slut på hungern och undernäringen i Sydsudan. Vi har stora bördiga jordar, goda vattenresurser och ett klimat som är lämpligt för produktion av olika typer av grödor, slog presidenten fast i samband med att traktorerna delades ut.

Samtidigt medgav Salva Kiir att landet fortfarande står inför stora utmaningar. Ett problem är att bristen på bra vägar gör att en del av den mat som faktiskt produceras hinner bli otjänlig innan den når fram till marknaden.

Finansminister David Deng Athorbei har meddelat att pengar kommer att satsas på att stärka jordbrukssektorn, utan att avslöja några siffror.

Nyligen blev Sydsudan medlem i den östafrikanska samarbetsorganisationen EAC och regeringen hoppas att detta ska leda till att bönder från andra länder i regionen ska bli intresserade av att starta nya jordbruk i landet.

Samtidigt har priserna bara fortsatt att stiga, vilket slår hårt mot de fattiga. I mars meddelade en parlamentarisk utvecklingskommitté i en rapport att motsvarande 160 miljoner kronor ytterligare snabbt behöver avsättas till import av livsmedel och mediciner.

Moyiga Nduru/IPS

Hu Mingliang, till vänster, och hans pojkvän Sun Wenlin nekades i en domstol i Kina att gifta sig. De lämnade in en stämning mot myndigheterna, men domaren avslag överklagandet under onsdagen. I sitt beslut sade domaren att lagen bara tillåter män och kvinnor att ingå äktenskap. I en intervju med The New York Times sa Sun att "Det faktum att äktenskapet mellan en man och en kvinna är lagligt betyder inte att äktenskap mellan två män är olagligt".

Foto: Gerry Shih/AP/TT

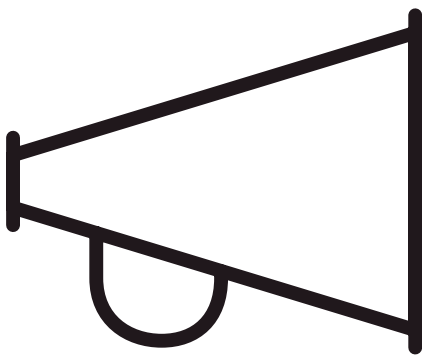
Dödsskjutningen av 18-åringe Michael Brown i Ferguson 2014 ledde till en våg av protester som gav BLM-rörelsen spridning.

Utanför St Louis operahus uppmanar Grace Burghoff Trumpsupportrar att tänka om. För henne betyder #BlackLivesMatter något för många olika människor att enas kring och ett sätt att vända en tragedi till en positiv rörelse.

Slagordet som blev en medborgarrättsrörelse

På bara ett par år har Black Lives Matter blåst liv i frågan om svartas rättigheter i USA. Nu vill aktivisterna ta nästa steg, in på den politiska arenan. "Vi behöver ha folk som representerar oss i högre positioner, annars kommer det aldrig bli någon ändring", säger Bruce Franks, som själv kandiderar till delstatsvalet i Missouri.

Text: Hanna Sistik
Foto: Mattias Lundblad

St Louis, Missouri: Man kan höra slagorden på långt håll.

- Vem ska bygga muren? Den kommer att kosta miljontals dollar!
- Inget hat! Inget hat! Inget hat!

Det är en solig och lite kylig fredag utanför St Louis operahus i den amerikanska delstaten Missouri. Kön till presidentkandidat Donald Trumps massmöte sniglar sig flera hundra meter lång och motdemonstranterna har placerat sig strategiskt på

bägge sidor om ingången. "Vi är alla immigranter" står det på en skylt, "Muslimer är våra vänner" på en annan. Trump vill bygga en mur på gränsen till Mexiko och deportera elva miljoner illegala immigranter från USA. Hans populistiska retorik får mothugg här, med hetsiga meningsutbyten som följd.

Flera av dissidenterna bär svart-vita Black Lives Matter t-shirts för att markera sitt motstånd mot landets strukturella rasism. Organisationen, som startades efter dödsskjutningen av svarte tonåringen Trayvon Martin i Florida i juli 2013, har vuxit

”Det är i den djupt rasistiska kontexten som polisen ofta ägnar sig åt brutalitet av bruna och svarta personer.”

sig stark nog för alla presidentkandidater med självbevarelsedrift att skaffa ett åtgärds paket mot polisbrutalitet.

Det var den queerfeministiska Alicia Garza, facklig organisatör i Oakland, som tände gnistan till BLM när grannskapsvolontären George Zimmerman blev frikänd efter skjutningen av 17-åriga obehäpnade Martin. I ett öppet ”kärleksbrev till svarta personer” på Facebook skrev Garza upp: ”en del av Amerika firar säkert dommen” och att hon var fortsatt förvånad över hur liten betydelse svarta liv har. Hon avslutade med ”Black people. Jag älskar er. Jag älskar oss. Våra liv har betydelse”. Väninnan Patrisse Cullors var snabb med att svara #BlackLivesMatter och så var hashtaggen född. En tredje väninna i Brooklyn, Opal Tometi, skapade organisationens sociala media-plattform.

En 18-åring sköts ihjäl

Men det var inte förrän ett år senare som Black Lives Matter fick spridning. Då sköts 18-åriga Michael Brown ihjäl, den 9 augusti 2014, av en vit polis just här i St Louis-stadsdelen Fer-

guson, som är så nära man kan komma en amerikansk motsvarighet till miljonprogrammet, med tvåvåningars brun-beiga lägenhetshus med arbetslösheten sipprandes ur fönsterglasporna.

- Mike Brown var ett uppvaknande, nickar demonstranten ”Mama Cat”, 54, vid Trumpmötet, och fortsätter:

- När man har vaknat är det dags att gå till verket.

Ferguson ledde till en våg av protester som gav BLM-rörelsen spridning. Aktivister runtom i landet organiserade så kallade frihetsfärder, i vilka över 500 personer samåkade från orter så långt bort som New York och Los Angeles för att demonstrera mot polisbrutaliteten mot svarta. Bara sedan januari i år har 40 procent av alla obehäpnade män som skjuts ihjäl av polisen varit svarta, trots att de svarta endast utgör sex procent av befolkningen. Efter Michael Browns död följde en ström av fler dödsfall kopplade till polisen, bland andra dödsskjutningen av 12-åriga Tamir Rice som hade en leksakspistol på en lekplats, av Sandra Bland som arresterades för en lätt trafikförseelse och hängde sig

i en cell i Texas och av Freddie Gray som tillfogades ryggmärgsskador på väg till en polisstation i Baltimore.

Många omständigheter

Upprördheten som dessa återkommande incidenter skapade fick BLM att svälla till dagens 30 filialer runtom i USA plus Toronto. Hittills har den decentraliserade rörelsen organiserat över tusen demonstrationer mot polisvåld och orättvis behandling av svarta och fått ett eko långt bortom landets gränser.

I San Diego menar biträdande professorn Terence Fitzgerald vid University of Southern California att BLM har lyckats mobilisera den yngre generationen afroamerikaner på ett vis som ingen annan gjort på länge.

- Det är många omständigheter som strålar samman på en gång; polis-skjutningarna, demonstrationerna vid Missouri- och Yale-universitetet när skolledningen inte tog itu med den rasbaserade ojämlikheten (i höstas, reds anm), och bristen på likhet inför lagen nu när vi gör oss redo att välja nästa president säger Fitzgerald, som forskar om rasism.

Bruce Franks räknar till att han gått på 120 begravningar under sitt 31-åriga liv. I dag står han bakom organisationen 28 to Life som arbetar för bättre relationer mellan polisen och utsatta minoriteter.

“Det här Trumprallyt berättar om det St Louis vi lever i – så mycket hat”. För Mama Cat blev Michael Browns död en väckarklocka, men hon vill inte tillskrivas någon etikett utom sin egen: "actionist".

Tillbaka vid Trumpmötet har Mama Cat, som själv kallar sig för "actionist" och volontärarbetar i ett lokalt soppkök, sett många initiativ födas i kölvattnet av Ferguson-protesterna. Det kanske mest hoppningivande är att flera afroamerikaner nu tar steget in på den politiska arenan och ställer upp i val.

"Dags att göra något"

En av dem är Bruce Franks, 31, en lokal rappare som aldrig deltagit i en demonstration före Mike Browns död. Efter att ha engagerat sig i Ferguson-protesterna kände dock Franks, som likt många andra växt upp i ett fattigt område och redan hunnit gå på över 120 begravningar av jämnåriga som fallit offer för gängvåld, att det var dags att göra något. Han började samarbeta med polisen och startade den icke-vinstdrivande organisationen *28 to Life* som ordnar möten mellan poliser och svarta tonåringar där båda parter får möjlighet att lära känna varandra. På senaste träffen kom hela 200 ungdomar och sex poliser. Nu har Franks tagit nästa steg och börjat kandidera för Demokraterna i delstatsvalet i Missouri i augusti.

En annan redan etablerad politiker som fått inspiration till att fortsätta klättra är Maria Chappelle-Nadal. Den 41-åriga lokala delstatssenatören är full av glöd och tillbringade flera månader i Ferguson efter Mike Browns död. Maria var besviken över att Missouris ombud i representanthuset i Washington, William Lacy Clay Jr, inte engagerade sig mer i frågan om polisvåld trots de massiva protesterna.

- De kastade tårgas på oss i fyra dagar medan han var på semester, säger Maria, som är medlem i Black Lives Matter och dagen till ära bär en Che Guevara-t-shirt.

Bristen på engagemang hos etablissemangen är anledningen till att hon själv nu kandiderar till USAs parlament.

Få svarta poliser

Ett av problemen i ekvationen mellan polisen och den afroamerikanska befolkningen är att svarta oftast är underrepresenterade i ordningsmakten. Dessutom bor poliserna som jobbar i svarta stadsdelar sällan i områdena de patrullerar, och saknar därmed band till invånarna. Men problemen i poliskåren går djupare än så, berättar

Senator Maria Chappelle Nadal har ett fullt schema och måste ofta jobba på lunchen, som på stamstället Cicero's på Delmar Boulevard.

MIKE BROWN

RIP

STOP
THE
VIOLENCE

HANDS
UP

”Det är vad som händer när svarta börjar organisera sig ...”

Att polisen Darren Wilson frikändes från ansvar för Michael Browns död blev droppen för hundratusentals aktivister runtom i USA, som samordnade Million's March i december 2014. Här från New York.

”... 1968 utvecklade Republikanerna och Nixon-administrationen sin så kallade Södra strategi, i vilken de spelade på människors främlingsfientlighet ...”

tar sociologiprofessor Joe Feagin, 77, vid Texas A&M-Universitet, som har författat 60 böcker, däribland *Racist America*. USA är byggt på slaveri, påminner han. Om man räknar med segregationslagarna, som i praktiken avskaffades först 1969, så har svarta bara varit fria i 47 år av landets totalt 409-åriga historia.

- Det är i den djupt rasistiska kontexten som polisen ofta ägnar sig åt brutalitet mot bruna och svarta personer. Många poliskårer föddes som slavpatruller för att hålla slavar na i schack, berättar Feagin.

Hans egen hemstad Houston är ett typexempel på detta. Orten var ett gammalt slavhandelscentrum, där polisen även hade en informell Ku klux klan-grupp.

USA byggt på rasförtryck

De första svarta slavar na kom redan 1619 till USA och traditionen förbjöds först efter inbördeskriget 1865. I södra USA infördes istället segregationslagar som kallades Jim Crow-lagarna, som separerade vita och svarta i

skolor, på allmänna platser, toaletter, restauranger, kollektivtrafik och även vid dricksvattenfontäner. De vidmakthölls genom över 6 000 lynchningar. Segregationen övergavs först 1969, med införandet av Fair Housing Act.

Åttiotre procent av USAs historia är således byggt på extremt rasförtryck, och svartas kamp för jämlikhet har pågått länge. Slaveriet krossades initialt av abolitionist-rörelsen. Efter det kämpade civilrättsrörelsen för avskaffandet av segregationslagarna. Under 1960- och 70-talen startade en viss integrering av den svarta medelklassen i ”vita” institutioner, tack vare kvotering genom så kallade affirmative action-program. Nya antidiskrimineringslagar möjliggjorde för svarta civilrättsorganisationer som NAACP att ta diskriminering till rätten på 1970- och 80-talen. Motreaktionen lät dock inte vänta på sig. Redan 1968 utvecklade Republikanerna och Nixon-administrationen sin så kallade Södra strategi, i vilken de spelade på människors främlingsfientlighet och rädslor för att knipa röster.

- Det hette att svarta skulle ta deras jobb, flytta in i deras kvarter och gifta sig med deras döttrar, förklarar Joe Feagin.

Den andra strategin för att komma åt svarta var Kriget mot drogerna, under vilket oproportionerligt många afroamerikaner syddes in.

Tack vare dessa två taktiker gick södra USA från att rösta demokratiskt till att rösta konservativt, enligt Feagin. Kvoteringen av svarta ströps åt under Reagan-åren på 1980-talet (då även landets högsta domstol blev mer konservativ) och ytterligare under Bush den äldre.

På senare år har globalisering och finanskriser slagit hårt mot landets klassiska arbetarjobb och det är just den vita manliga arbetarklassen som - ledda av republikanerna - har stått för den hårdaste motreaktionen mot svartas kamp för jämställdhet enligt Feagin.

Många arga vita män

I Sverige finns en klar parallell till Sverigedemokraternas övervägande

Donald Trumps presidentkandidatur står för ett historiskt bakslag i kampen för minoriteters rättigheter.

– Jag har blivit slagen av polisen, och folk jag känner blir trakasserade hela tiden, det är inget nytt, säger Brandon Owens. Det Black Lives Matter gör är att ge uppmärksamhet till allt som pågår.

manliga väljare. Sociologen Michael Kimmel beskriver dessa som Angry White Men i sin bok med samma titel - män som i vår allt mer jämställda värld börjar förlora sina manliga privilegier och letar efter en syndabock.

Motreaktionen mot svartas jämställdhetskamp har i USA pågått ända sedan desegregationen, men under den nu pågående valrörelsen attraheras många arga vita män - vars jobb flyttats till låglöneländer - av Trumps retorik om att "Make America Great Again". Trumps plattform kan ses som en andra Södra strategi, förklarar Feagin. Skillnaden är bara syndabockarna, som i dag är mexikaner och muslimer. Men tillbaka på Trumpmötet har Brandon Owens, 33, även sett en vit motreaktion mot svarta och Black Lives Matter.

- Många fler är öppet rasistiska i dag. Det är vad som händer när svarta börjar organisera sig - det leder direkt till motstånd, säger han, ackompanjerad av skriken från Trumps sympatisörer.

Text: Hanna Sistik
Foto: Mattias Lundblad

I blickfånget: Amil Sarsour

”Flyktingfamiljer krossas i det nya landet”

Att få människor att träffas, det är den upp-
gift Amil Sarsour tagit på sig. Genom de många
projekt han driver möts nya och infödda
svenskar. Samtidigt introduceras de nyanlän-
da till samhället, och till svenskers syn på saker
som jämställdhet och småfåglar.

Amil Sarsour viger sitt liv åt integration. I rollen som ordförande för Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala (SIU) är han med och driver nära tiotalet projekt som gör det svenska samhället mer tillgängligt för dem som kommer hit. Det är inga *quick fix* det handlar om. Uthållighet är nyckelordet. I det mest omfattande projektet - Vision Uppsala 2030 - träffas svenskfödda fadderfamiljer och nyanlända regelbundet under minst tre års tid.

Mänskliga relationer

Fadderprojektet kom till som ett svar på kommunens översiktsplanarbete med nära nog identiskt namn - Uppsala vision 2030. Kommunens tjänstemän frågade SIU vad de tyckte om storslagna planer på nya bostadsområden i en växande stad.

- Vi sa: "Bilderna är vackra, men konsekvensen blir ett segregerat Uppsala", berättar Amil Sarsour.

Planerna på nya områden var inte för alla, menade SIU. Bara den som har gott om pengar kan betala en hyra på 12-13 000 eller köpa en bostadsrätt för flera miljoner. När Amil Sarsour sagt vad han tyckte frågade han sig som han brukar: Vad kan vi göra?

- Det materiella, som kommunen sysslar med, kan vi inte göra mycket åt. Men vi kan jobba med relationer mellan människor, säger Amil Sarsour.

Det dröjde inte länge tills fadderprojektet var sjösatt. De tre första åren deltog 70 nyanlända familjer.

Skratt och förståelse

Förutom att faddrar och nyanlända umgås på egen hand arrangeras kulturkvällar där alla kan delta. Och varje torsdag hålls samtalskvällar där ett tema diskuteras utifrån en kortare text. Det blir ett tillfälle för språkräning och för svenskar och nyanlända att diskutera samhällsfrågor tillsammans.

Det handlar om allt från förslag på åldersgräns på solarier till jobbsatsningar för arbetslösa. Ibland bjuds utomstående in för att prata. Nyligen kom en ornitolog för att berätta om fågelräkning, berättar Amil Sarsour.

- Jag måste erkänna att jag skrattade när jag först hörde om det. Hur vet de att det inte är samma fågel som kommer flera gånger? Men det blev ett bra samtal. För många av oss är småfåglar mat, men i Sverige köper man mat till fåglar. Det blev skratt och ökad förståelse.

Familjekonflikt

Andra gånger är det allvar och viljan till förståelse provas. En dag bad en av deltagarna i fadderprojektet, en 18-årig irakisk flicka, om ett samtal med Amil Sarsour. Hon hade blivit kär. I en svensk kille. Nu ville hon ha Amil Sarsours hjälp att prata med sin familj. Han

blev orolig, både för hur familjen skulle reagera och för vilka konsekvenser det skulle kunna få för organisationen att blanda sig i en potentiell familjekonflikt. Men när han träffat pojkvännen kände Amil Sarsour att han måste göra vad han kunde.

- Det var en fantastiskt fin kille. Seriös och respektfull.

Konfrontationer

Amil Sarsour tog kontakt med flickans mamma. Hon blev upprörd. Rädd för skitsnack bland släktingar och irakiska vänner. Månader av samtal följde med i tur och ordning mamman, pappan, brodern.

- Integration är en ständigt pågående process, upprepar Amil Sarsour som ett mantra.

Till slut bjöd Amil Sarsour in pojkvännen till en av organisationens kulturkvällar och bad gästerna applådera parets förlovning. Flera av de svenska deltagarna grät av rörelse. Men från en del av flickans släktingar var reaktionen kall. Efter den kvällen slutade flera av de unga flickorna i projektet att komma. Amil Sarsour förstod varför och konfronterade deras fäder.

- Jag sa till dem att jag skulle vara lycklig om någon av mina döttrar fått en så fin fästman. Ska man bedöma killen efter etnisk bakgrund eller efter hans tanke?

Amil Sarsours enträgenhet ger resultat. Ett par år senare blir det bröllop. Och alla är där för att fira de ungas kärlek. Mamma, pappa, de manliga släktingar som hållit sina döttrar hemma på kultur-

Varje torsdag arrangerar SIU samtalskvällar med svenskfödda och nyanlända.

Foto: SIU

– Samhället ropar på oss. När man går på gatan och när man läser i tidningen ser man att vi behövs, säger Amil Sarsour.

kvällarna. Amil Sarsour håller tal och välsignar äktenskapet.

Stor förändring

SIU arbetar med hela familjer, betonar Amil Sarsour. Att glömma familjerna ser han som förödande för integrationen.

– Det kommer familjer till Sverige, men vi tar emot individer. Flickor får höra om sina rättigheter och går hem till mamma, pappa och bror som inte vet vilken information hon fått. Det är baddat för missförstånd och bråk. Jag har sett massor av familjer som tagit sig över Medelhavet tillsammans men som slitits isär efter ett år här.

Man måste prata med hela familjen samtidigt, menar Amil Sarsour. Och vara tydlig från början med att livet i Sverige kommer innebära en stor förändring för många. En förändring som handlar om demokrati, jämställdhet och mänskliga rättigheter. Först därefter kan man jobba med pojkar, flickor, män och kvinnor som individer.

– Första året i Sverige är avgörande. Man kan stigmatisera familjerna eller krossa dem helt.

Eller så ger man dem en smidig ingång till samhället.

Mer än jobb

Integration är mer än jobb och utbildning. En av SIUs aktiva bad plötsligt Amil Sarsour att få vara med i fadderprojektet och kopplas ihop med en svensk familj precis som de nyanlända.

– Han sa: "Jag har varit här i 20 år, utbildad mig till agronom på SLU, men aldrig blivit hembjuden till en svensk familj och aldrig haft en svensk på besök", berättar Amil Sarsour.

Om Amil Sarsour

Ordförande i Samarbetsorganisationen för invandrarföreningar i Uppsala, en paraplyorganisation för 43 föreningar.

Utbildad civilekonom.

Kom till Sverige 1990 från ett flyktingläger för palestinier i Syrien.

SIUs verksamhet är omfattande. Amil Sarsour visar stolt upp radiostudion där organisationen sänder radio på elva olika språk. Det hålls dator- och fotokurser för nyanlända, internationellt kvinnokafé och särskilda projekt för integration såväl i stadens skolor som för äldre.

Ensamkommande

Sedan i höstas är också ett arbete med ensamkommande barn igång. När antalet barn ökade insåg man att det inte skulle finnas fadderfamiljer till alla. Istället ordnar man kulturkvällar med sång och dans från de ungas hemländer.

– Musiken ger ett band tillbaka och är ett sätt att avhjälpa rotlösheten, säger Amil Sarsour.

Inbjudna gäster tjänar som förebilder för ungdomarna, bland dem Uppsalas kommunalråd Mohammad Hassan som själv kom ensam till Sverige som 17-åring. Dessutom blir kvällarna ett forum där man kan möta problem som uppstår. När medierna rapporterade om sexuella övergrepp från ensamkommande på badhus kom personalen på Fyrishovsba-

det och pratade med ungdomarna.

– De ska känna att de inte är ensamma, att det finns en vuxenvärld runt omkring, säger Amil Sarsour.

Han säger att hans egen syn på ensamkommande förändrats av de många mötena med ungdomarna.

– Förut tänkte jag "hur kan man skicka sina barn?". Nu förstår jag att det inte handlar om att skaffa sig ett bättre liv, det handlar om att ge barnen chans att överleva.

Amil Sarsour är bekymrad över mediebilderna av ensamkommande.

– Du kan skriva vad du vill om ensamkommande barn. De kan inte beskriva sig själva och det finns ingen som talar för dem.

Han noterar hur enstaka fall av sexuella övergrepp stämplat hela gruppen som potentiella förövare. Och än mer främmande för Amil Sarsour är synen på problem som olösliga.

– Även om det vore sant, även om det gällde alla, kan man bryta det beteendet. Människor är goda i grunden.

Text och foto: Olof Olsson Klugman

Himmel över Paris. Cathédrale Notre-Dame de Paris.

Paris – Europas kronjuvel

Paris är en skakad stad i den kylslagna våren 2016 och delvis förändrad sen jag var här senast i slutet på 90-talet. Nu går militärpolis med dragna k-pisar på gator och torg, i metron hörs säkerhetsuppmaningar om att alla bör vara extra uppmärksamma på avvikande beteenden och vid ingången till museer och turistattraktioner får alla besökare genomgå en säkerhetskontroll som liknar den vid flygplatserna. När jag står under Eiffeltornets magnifika stålkonstruktion kan jag känna hotet från luften och sårbarheten i en ondskefull tid - då ser till och med militärerna med sina skarpa svarta vapen små ut.

Många jag pratar med säger att Paris aldrig varit säkrare - men måhända är det önsketänkande.

Arkitektoniskt och kulturellt är Paris Europas kronjuvel. Den svindlande skönheten i de stolta och nogsamt bevarade byggnaderna,

såväl de gigantiska katedralerna och monumenten, som de storslagna trafikplatserna vid Triumfbågen och Place de la Concorde.

Begravningsplatserna som små städer i sig med utsmyckade gravar och gator med rader av tjugusiga kryptor. Bostadshusen i bleka färger med sofistikerat utformade fönster, balkonger med snirkliga räcken och pampiga portar. Ornamenterade gatlyktor och trappräcken, allt är vackert och smakfullt utfört.

Till och med metron är vacker. Många stationer är påkostat kaklade i vitt med stationsnamnet som ett konstverk på de välvda väggarna, och på sina håll ser jag även elegant mönstrade mosaikgolv. De gamla vagnarna skramlar tjuvande fram och åter på de myllrande linjerna, som likt ett spindelnät breder ut sig under staden och människorna springer i de trånga gångarna mellan tågen.

Det är uppfriskande med kulturella skillnader, det är en del av charmen med att resa, men just vad gäller den i Sverige numera så ut-

bredda normkritiken, så anar jag att det sitter långt inne för många av fransmännen. På barer och restauranger flödar det sociala livet nästan dygnet runt, ljudnivån är hög och intensiv. Kontinentala konturskarpa karaktärer. Bland klirrande glas och flaskor på patinerade bardiskar och bord, har tiden liksom upphört.

Det är samma längtan som driver människor hit, samma önskan att tillhöra världen, att uppgå i något eller någon som är större än både tiden och ensamheten. Men de uråldriga könsrollsmönstren kan lätt skönjas i vardagen. Här finns fortfarande patriarker som utan att skämmas ger sina små döttrar hurringar, helt offentligt, för att de inte lever upp till hans förväntningar. Även frun får en släng av slevan om hon inte kniper käft om saken.

Gentlemän på gator och i barer hänger i kjolarna på sköna damer, som de alltid har gjort i större utsträckning på sydligare breddgrader - de håller upp dörrar och bjuder på drinkar, kråmar sig förföriskt med löften om heta kyssar och varma famntag i sina glittrande ögon. Det kan ju

kännas härligt, men sen damerna fallit till föga blir tonfallet ett annat. Var och en ska veta sin plats.

Sista dagen besöker jag Place de la République, endast några hundratals meter från La Bataclan, konsertlokalen där 89 människor förlorade livet i massakern för några månader sen. Runt den stora frihet-jämlikhet-broderskap-statyn mitt på torget samlas fortfarande många för att minnas offren och tusentals ljus, bilder, brev, blommor och fredsmärken svämmar över på marken runt monumentet och här känns sorgen och hotet, som parisarna lever med, starkt.

Vi brukar säga att vi ska ta med oss det bästa av det som varit in i framtiden. Olika kulturer prioriterar olika fast i samma föränderliga tid. I Paris lever människor mitt i en kulturskatt och samtidigt pågår mänsklighetens globala utveckling på gott och ont. Patriarkens blick på just innebörden av frihet, jämlikhet och broderskap kanske behöver släppa in lite ljus från sina systrar för att orden ska få den kraft som behövs i den nya tiden.

Text och foto: Nike Markelius

Våren och hotet. Magnolian blommar vid Eiffeltornet.

Våren och sorgen. Krypta på begravningsplatsen Cimetière du Père-Lachaise.

Nike tycker:

Skydda upphovsrätten

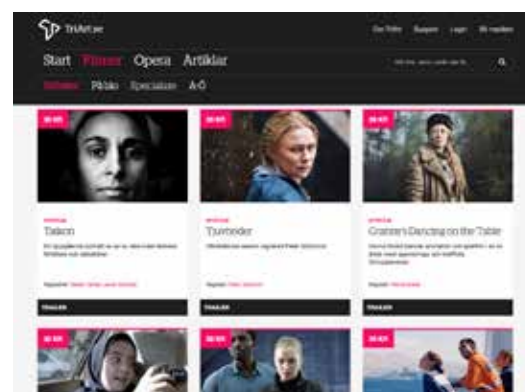

Bra att kulturministern tillsatt en arbetsgrupp som ska konkretisera arbetet för att komma till rätta med illegal användning av upphovsrättsskyddat material på internet.

Foto: Thommy Tengborg/TT

Kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke tillsätter en arbetsgrupp.

TriArt Film är ett svenskt inköps- och distributionsbolag som även hyr ut film på sin webbsida.

Nike tipsar:

Kvalitetsfilm för billig peng

På TriArt.se kan en se en stor mängd kvalitetsfilm för en billig peng. Viktigt att motarbeta den illegala spridningen och stölden av andras konst. Skönt att betala för det en vill se, och veta att upphovspersonerna får betalt för sitt arbete.

Snott från Dagens tabbe.

Kabul, Afghanistan, 1972.

Snott från Birgitta Ohlsson på Facebook.

Snott från Banksy

Martin Jordö

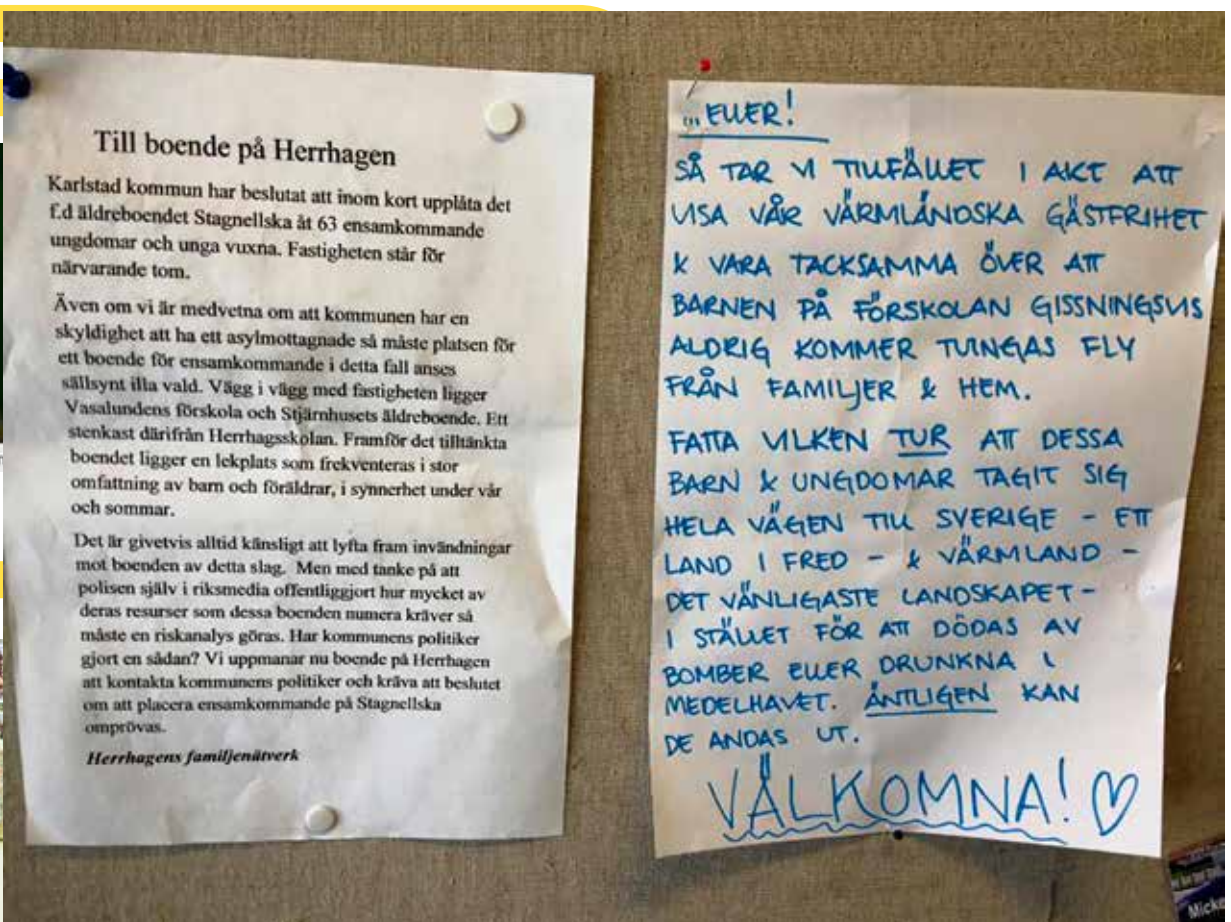
2 min · Göteborg · 🌐

Hela (S) i nov 2015: Systemkollaps! Stäng gränsen! Helt ohållbart!
Löfven apr 2016: "Surrealistiskt att svenska folket låter flyktingkrisen överskugga den låga arbetslöshetssiffrorna."

Snott från Martin Jordös Facebook

"In Sweden it is forbidden by law to be a criminal". Snott från Dagens tabbe.

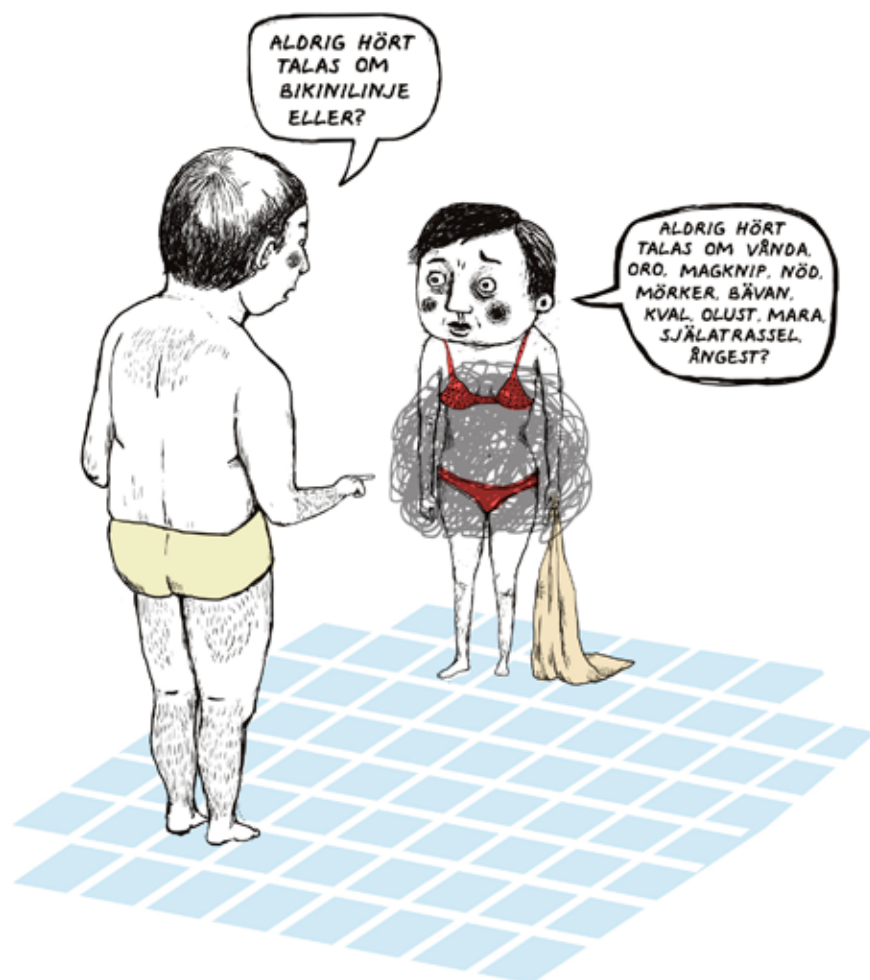
Snott från Stina Samuelsson

Snott från Dagens tabbe

Snott från Jens Lindell

Lotta Sjöberg

Det kan alltid bli värre

Nanna Johansson

Hur man botar en feminist

Måla med vatten och krita

Limfärg är en miljövänlig färg till väggar och tak inomhus. Den är behaglig att måla med eftersom den inte luktar något, eller möjligen lite som välling. Man får en matt yta med en sorts djup eller skimmer och mer liv än med syntetiska färger. Dessutom är färgen billig så länge man målar ljusa nyanser - och du kan blanda den själv.

En rolig sak med limfärg är att den passar att experimentera med - blir det inte bra är det enkelt att torka bort och göra om. Jag blandade till exempel pulveriserat bladguld i det yttersta färglagret på de vita väggarna i hallen. I vissa vinklar skimrade väggarna milt i guld. I ett barnrum målade vi en djungel.

Malin Bergendal

Limfärg till 20 kvadratmeter

Det här är ett recept på vit limfärg. För att få ljusa nyanser kan du blanda i färgpigment. För att få riktigt mörk limfärg ersätter man limmet med färgpigment - olika proportioner för olika slags pigment.

Du behöver:

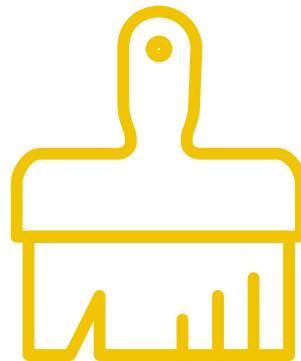
- 2 hekto cellulosalim, även kallat målarlim (inte tapetklister)
- 10 kilo krita
- en 20-litershink
- en visp
- slevar att röra om med
- eventuellt linoljesåpa för att förbättra konsistensen
- roller och penslar

Gör färgen så här:

1. Vispa ner målarlimmet i 5 liter ljummet vatten. Låt det stå och svälla i en eller två timmar.
2. Häll först 5 liter vatten och sedan 10 kilo krita i hinken. Låt kritan suga åt sig vattnet i några timmar innan du rör om. Om du rör om för tidigt blir det klumpar.
3. Blanda limblandningen i kritblandningen. Först är blandningen tjock och svår att röra om i, men fortsatt, så blir det lättare. Rör om tills färgen har samma konsistens som välling.

Måla så här:

1. Stäng av värmen i rummet som ska målas och vädra inte medan du målar. Rummet ska vara svalt och fuktigt för att färgen ska torka lagom snabbt. Därför är det bäst att måla på våren och hösten.
2. Ställ färgburken eller färghinken i ett vattenbad i diskhon eller badkaret för att färgen ska hålla lagom temperatur (rumstemperatur).
3. Rör om ordentligt, inte bara innan du börjar måla utan då och då. Annars sjunker kritan och eventuellt pigment till botten.
4. Måla flödigt, med mycket färg och pensel eller roller. Först när ett lager har torkat ser du om det behövs ett till, eller kanske två.

Att tänka på:

Finns det några nackdelar med limfärg? Ja, eller i alla fall saker att tänka på.

- Färgen fäster bra på trä, papper eller puts - men inte på ytor som är målade med vanlig målarfärg eller på plastiga tapeter.
- På den nymålade väggen ser färgen mörk ut, och först när den torkar ser du den slutliga nyansen.
- Limfärgsytan är ganska ömtålig och passar inte i kök eller på toa. Om du torkar bort en fläck med vatten torkar du bort färgen också. Å andra sidan är det lätt att blanda till en ny skvätt färg och måla över - om du vet hur du blandade eventuella färgpigment kommer ingen skarv att synas, och syns den blir det snyggt ändå.
- Om du bor i hyreslägenhet och ska flytta får du sannolikt ta bort limfärgen. Det är å andra sidan inte så svårt.

Ockra och andra jordfärger ger limfärgen vackra nyanser.

Foto: Marco Almbauer/Creative Commons 3.0

Syre engagerar!

Tack snälla ni och tack för en bra tidning!

Cilla

Intressant artikel som tar upp Basinkomstens troliga framtida oundviklighet.

Med framtidsforskar-ögon på så kan även jag se logiken i lösningen som Daniel Straub.

Anette

Detta är lösningen när 60% av jobben försvinner i framtiden i Europa när robotar kommer ta över det mesta såsom lokförare, bussförare med mera ... jag tror endast läkare och sjuksköterskor kommer behövas i framtiden allt annat kan robotar sköta.

Andreas angående artikeln om finländska basinkomstförsöken

Heja växterna! Vi ska dock inte ta det som intäkt för att bromsa miljöarbetet!

Markus om texten om att växterna anpassar sig till klimatet.

Jag vill verkligen poängtera att jag är mycket nöjd med tidningen och framförallt ert engagemang och bemötande

David

Den säljare som ringde mig berättade att tidningen var politiskt obunden och skulle handla om miljöfrågor. Det var detta som fick mig att vilja prenumerera. Dock finner jag tidningen tydligt vänsterinriktad och den handlar till större del om migrationsfrågor, snarare än miljö.

Gunilla

Hur länge vill vi fortsätta att permanenta krigstillstånd, konflikter, ojämlikhet, ohälsa, stresstillstånd och inhumana värderingar och system? Det finns steg som leder till en humanare värld ... När får Sverige denna omröstning?

Agneta angående artikeln om Schweiz folkomröstning om Basinkomst

Grattis på ettårsdagen! Sitter och läser Glöd, Å andra sidan. Stryker under "flummig", älskar det, flummigt underbart, amatörmässigt: det är proffsen som gör så att blommorna dör och plötsligt släcks ljuset. Hur är det möjligt för dig att klassa maktkåthet som flummigt och amatörmässigt, att dra ner två vackra ord i ruinerna, som kapitalismen skapat och som affärslivet trivs så förbannat gott i?

Hans om Lennart Fernströms ledare om Miljöpartiet i Syre #51

Fler behöver Syre - ge bort en provprenumeration!
Välj mellan en månad (8 nr) för 44 kr, två månader (16 nr) för 85 kr eller tre månader (25 nr) för 125 kr.

*OBS: ge bort-erbjudandet gäller endast er som är prenumeranter.
Är du inte det kan du teckna en egen prenumeration på tidningensyre.se.*

Skickas till (inget porto behövs)
Syre c/o Mediehuset Grönt
Svarspost
20664138
110 04 Stockholm

Mottagare av prenumerationen (glöm inte att informera mottagaren):

Om du vill ge bort till fler skicka med ett separat papper.

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

☐ 1 månad (8 nr) för 44 kr ☐ 2 månader (16 nr) för 85 kr ☐ 3 månader (25 nr) för 125 kr

Mina uppgifter (hit skickas fakturan):

Namn:

Mejl:

Telefon:

Gatuadress:

Postnummer:

Ort:

Foto: Via Campesina

Läsarnas:

I småbrukarkampens frontlinje

Småbrukare i hela världen kämpar för samma sak, och Elizabeth Mpofu från Zimbabwe leder deras nätverk. Oscar Barajas, kommunikatör för Latinamerikagrupperna, rapporterar från hennes möte med latinamerikanska kvinnor som lever på landsbygden. Vill du dela med dig av upplevelser, tankar, dikter, noveller, bilder eller annat på läsarnas sida? Välkommen att skicka det till energi@tidningensyre.se!

Småbrukarna fråntas sin mark av storföretag som satsar på monokulturer, berättar Elizabeth Mpofu från Zimbabwe.

Det globala småbrukarnätverket La Vía Campesina införde Småbrukarnas internationella kampdag den 17 april för att hedra alla småbrukare och

lantarbetare som kämpar för rätten till mark och matsuveränitet. I dag leder Elizabeth Mpofu från Zimbabwe nätverket. Här berättar hon om småbrukarnas största utmaningar.

- Vi kämpar mot mäktiga aktörer med otroligt mycket inflytande över våra beslutsfattare.

Hundratals landsbygdskvinnor från hela Latinamerika har samlats i Argentinas huvudstad Buenos Aires för att delta på en massiv småbrukarkongress. De sitter instängda i en väldig konferenssal och lyssnar på en kvinna som energiskt talar på engelska. Rösten är hes och det är svårt att förstå vad hon säger. Men hon får hela den spanskalande publiken att höja sina knutna nävar i en afrikansk kampsång.

Kvinnan med det gränslösa engagemanget är Elizabeth Mpofu, 56 år, ledare för småbrukarrörelsen Zimsoff och generalsekreterare för världens största nätverk för småbrukare: La Vía Campesina, som samlar över 160 småbrukarorganisationer i ett 70-tal länder, däribland svenska Nordbruk.

Elizabeth Mpofu har kämpat hela livet mot en växande industriell jordbruksmodell. Mot en jordbruksform som hotar landbygdens traditionella levnadssätt. Hon utstrålar både styrka och besvikelse när hon berättar om sitt arbete.

- Jag växte upp i en familj som var beroende av jordbruk, men när jag gick med i Zim-

babwes småbrukarrörelse märkte jag att vi småbrukare och lantarbetare inte uppmärksammas i samhällsdebatten. Våra inhemska jordbrukssystem höll på att helt försvinna.

Elizabeth Mpofu insåg att småbrukarna behövde kämpa för de traditionella jordbruksätten. När Zimsoff blev medlemsorganisation i det internationella småbrukarnätverket La Vía Campesina förstod hon att de flesta av världens småbrukare och urfolk står inför samma utmaningar som småbrukarna i Zimbabwe.

Nu har Zimsoff ansvaret över Vía Campesinas ledning, och för Elizabeth Mpofu är det tydligt vilka som är nätverkets största utmaningar.

- I hela världen kämpar vi för tillgång till jordbruksmark. Vi småbrukare fråntas vår mark och vår kulturella identitet av stora företag, som satsar på storskaliga monokulturer för exportmarknaden. Våra vattenkällor privatiseras och förorenas när nya monokulturer och storskaliga gruvprojekt etableras. Det medför allvarliga konsekvenser för både människor och miljö.

En del av den strävan omfattar rätten till naturliga fröer. Genom historien har småbrukare använt sina egna inhemska frön. De har odlat sina grödor utan att använda skadliga kemikalier och de har haft kunskap att bevara grödor och utsäde för kommande säsonger.

- Den friheten är grunden för vår kamp i dag; Vía Campesina kämpar för matsuveränitet. Det innebär att vi småbrukare har kontroll över våra egna inhemska frön och tar självständiga beslut om hur våra livsmedel

produceras. Det skiljer sig markant från den "matsäkerhet" som Världsbanken förespråkar och som syftar till överflöd av mat, oavsett om den är hälsosam och hur den produceras.

Vía Campesina driver flera kampanjer för att få politiker runt om i världen att förstå vad som står på spel. Målet är att världens beslutsfattare ska skapa lagar och regler i linje med matsuveränitetens principer. I den kampen har småbrukarkvinnorna en stor och viktig roll.

- Vi kvinnor producerar upp till 80 procent av alla livsmedel i utvecklingsländerna, men vårt arbete erkänns inte. Ingen världsledare är intresserad av att uppmärksamma kvinnors livsviktiga roll i matproduktionskedjan.

Vía Campesina lyfter därför småbrukarfolklig feminism i debatten. Det innebär en jämn fördelning mellan män och kvinnor, inklusive ungdomar och barn. Det innefattar dessutom en jämn fördelning av världens naturresurser, som utgår från matsuveränitets principer och småbrukares världsbilder.

- Vi ser gärna till att vår feminism tillämpas världen över. Det kan skilja sig mellan kontinenter och kulturer, men Vía Campesina har som mål att fler människor får utbildning och utövar feminism i praktiken. Det är Vía Campesinas skyldighet att öppna för allianser med andra rörelser för att stärka landsbygdskvinnors inflytande och självbestämmande.

- Denna 17 april uppmärksammar vi småbrukares tuffa situation världen över. Vi hedrar och vårdar minnet av våra fallna hjältar i kampen för matsuveränitet.

Oscar Barajas, kommunikatör Latinamerikagrupperna

FÖR SPRÅKSTUDIER

BARA BILDIGT BLODIGT

GÅ I OMLÖPP

VARNING

DEN FALLANDE FOTEN

MITT I MISO PÅ EN SKALA

BETONG-PARTI

FRAMFÖR MISSNOJD

SKAPA FÖRUT-SÄTTNING-ÄR FÖR

UTTRYCK-ER SVAGT ENGAGE-MANG

ÄR EN PRIMULA

ÄR INGA ORIGINAL

MELLAN TUMMEN OCH PEKFIGRET

IGEN OCH IFALL OCH KRING

DÄR HAR DU SOLAR PLEXUS

DÄR FINNS JORDEN

GITTER INTE TANKA OM

malin 2016

KALLAS SÅDANT SOM FOLK BRUKAR GÖRA

INSTRUMENT OCH TEXTILGRÄSTEN

PORTUGISISK RÄTT FRÅN GOA

RYMS I EN PIPETT

SPELADE HULDA I AGNES CECILIA

KRETS-LOPPS-HANDEL

SÅ KALLADES SPRÅK SOM TALAS I SAPMI

PROGRAMMERINGS-PIONJÄR

EN SORTS LYRA

PÅ SLUTT-ANDE PLAN

JAG OCH FEM TILL

OKLAR I KONTURERNA

HOPPAR VIKARIEN

KAN VATTEN KROPPEN I ETT KAR

DRAR SIG FRAM

STÅNGER UT OCH STÅNGER IN

FÖGA FRODIG

SPRIDER LUKTER

DÖD RÄTTA

MAURICE MED BOLERO

LÖFTESRIK ORT I DALSLAND

ANVANDER Å SEDAN 1948

TITULERAS OFRIVILLIG

LUDEN JAGARE

HYSER ARGÅ

INGET UNDER SOLEN, VÄ?

TERATO-LOGEN

LEDER SEX-ARBETAR-FÖRENING

TÄR VI NYA

KAN VARA GNEJS-ELLER GRANIT - FÄR DU DEN I SKALLEN HÖRS DET ÄNDA HIT

PASSE-RAR FLYG-PASSAGE-RAREN

ÄR SKATT-ENLIGT NY-LIBERALER

VÄR-TECKEN

HÖR IHOP

BRUKAR RISKBENÄGNA

50 BOKSTAV-LIGT TALAT

OMFATTAR OSS ALLA

FÄS. Å ANDRA SIDAN

INTE KÖNS-NEUTRALT

SOM ROCK-ADE SOCKOR

MAGISKT TRÄD I GAIA-TRON

BLÄSER BARA BORT

KAN VARA EN RIKTIG BOCK

KALLAR JAG DIG

DET SUB-STANTIELLA MELLAN-GÅRDET

RYMS I SYN-FALTET

GÄRNA MELLAN-ÖRONEN

KÄNNS LENT I MUNNEN

LIÖG I TRETAKT

NÄR DET GÅR RUNT

BILLIG SÖTMA PÅ 1800-TALET

SÖKER SIG TILL SÄKERHET

HÖJER HOPPARE

TIDS-MASKIN

HAR BE-GÄRELSE TILL SIN NÄSTAS ÅSNA

Facit till korsordet i Syre #51

GA	KAOS	GULT	EPISK	SPE	R	TANGO	REAN	RIA	ANAS	GUD											
VE	DIA	CASSIA	PIVOT	ELAK	RA	INFALL	BÄT	APANAGE	SKAM	ED	SKA	RAM	PONNERA	SLAPPER	ORWELL	STÄ	YTS	PÄNNING	ING	LOA	AR
SE	KORSA	LB	LP	YAHOO	FRUKT	TEHE	ORSAK	RYTA	ENTR	JA	SE	KORSA	LB	LP	YAHOO	FRUKT	TEHE	ORSAK	RYTA	ENTR	JA

Facit till korsordet i Syre #19

Fakta 1998
Svensk
Syré #19

Du missade väl inte tisdagstidningen?

För den fördjupade diskussionen och rapporteringen är ett pappersmagasin till helgen utmärkt. Men för de snabba nyheterna och de snabba kommentarerna är en gång i veckan för gles. Därför smygstartade vi förra veckan med digital tisdagsutgivning av Syre. Det innebär att du nu får Syre på papper på fredagar och den digitala utgåvan på tisdagar. Du hittar tisdagens nummer på: tidningensyre.se/nummer/nummer-54/

Glöd – Ledare
Malin Bergendal

Sluta jamsa om brunkolet

”En sådan satsning passar dock inte in i ett svenskt statligt energibolags image ...”

tidningensyre.se/nummer/nummer-54/

Radar – Nyheter

Ny våldsvåg skakar Västpapua

Det politiska läget har återigen blivit instabilt i Västpapua, en omstridd provins i Indonesien på gränsen till Papua Nya Guinea. Indonesisk militär har fotograferat ”trofébilder” av sig själva tillsammans med avlidna västpapuaniska självständighetsförespråkare. Bilderna läcktes sedan och spreds som en löpeld i sociala medier.

Foto: Dita Alangkara/AP/TT
Självständighetsförespråkare tvingas utstå systematisk politisk förföljelse i Västpapua.

Diktatorsdotter kan bli Perus nästa president

Efter den första valomgången i Peru har Keiko Fujimori, dotter till den fängslade ex-diktatorn, skaffat sig ett gyllene läge att bli landets första kvinnliga president i ett land kantat av flera decennier av politiskt kaos.

Radar – Veckan i bild

Syre ger dig de senaste nyhetshändelserna i bilder.

Foto: IPS
I de fattigaste länderna kan det vara svårt att få tillgång till behandling.

Fattigdom en riskfaktor för diabetes

Sedan 1980 har antalet vuxna med diabetes i världen fyrdubblats från 108 miljoner till 422 miljoner år 2014. De snabbaste ökningarna har skett i låg- och medelinkomstländer. Sjukdomen är nära kopplad till fattigdom i de flesta regioner, uppger Alessandro Demaio vid Världshälsoorganisationen, WHO.

Nya utmaningar för kubanska ekobönder

Normaliseringen mellan USA och Kuba fortsätter och från amerikanskt håll finns det redan ett tydligt intresse för import av kubanska ekologiska varor. Samtidigt finns det också en oro för framtiden bland kubanska bedömare.

Lång värmebölja slår hårt mot Sri Lanka

April är en mycket varm månad på Sri Lanka, men årets värme är exceptionell. Det har påverkat elproduktionen och nyligen blev alla landets skolbarn beordrade att avstå från utomhusgymnastik på grund av hettan.

Ny kampanj mot långa djurtransporter

En aktuell EU-kampanj lyfter återigen kritiken mot djurtransporterna i EU. Eurogroup for Animals menar att politikerna vänder ryggen åt problemen, trots att både forskningsresultat och ett opinionstryck borde leda till förändringar.

Foto: Charlie Neibergall/AP/TT
I Sverige gäller max 8 timmar men även här orsakas allvarliga djurskyddsproblem av transporterna enligt Djurens rätt, som vill se skärpta nationella regler med bland annat en maximal transporttid på fyra timmar för kycklingar och hönor.

”Ingen framtid för Bromma flygplats”

Det finns ingen framtid för Bromma flygplats. Det är en av slutsatserna i Anders Sundströms utredning ”Mer flyg och bostäder” som presenterades under måndagen.

”Han var bland de första som sammanförde den antimuslimska ideologin med rasbiologin. Som affärsman har han pumpat in anseende i summan som möjliggjort olika näringslivsprojekt.”

Zoom

Högerextrem mineraljakt

2005 bildade den svenska affärsmannen Patrik Brinkmann gruvbolaget Wiking Mineral. Brinkmann, en mångmiljonär från Motala, står den europeiska extremhögern nära och har i Wiking skapat ett bolag som fått sverigedemokrater och gamla nazister att köpa gruvaktier som aldrig förr.

Foto: Per Larsson/TT

Bolaget kallar sig ett prospekterings- och gruvutvecklingsföretag med fokus på ”ädel- och basmetaller” men har ännu ingen verksamhet.

Energi – En syl i vädret

De, dem eller dom?

När ska man använda de och när ska det vara dem? Går det bra med vilket som, och hur är det med dom? En syl i vädret går igenom reglerna. I huvudrollerna: några djurrättsaktivister och ett gäng minkar. (UPPDATERAD)

Energi – Recension

Tillbaka till jorden – mer varför än hur

David Jonstad är författare och redaktör för Klimatmagasinet Effekt och skriver om hur vi ska kunna överleva på den här planeten – och om hindren för det. Han är född och uppvuxen i staden, omgiven av gator och butiker, asfalt och pubar, kaféer och civilisation. Det var i staden allting hände, inte minst det politiska motståndet mot kapitalism och orättvisor. Vad skulle han på landet att göra? I naturen?

Foto: Morguefile

Med lastpallar kan du göra balkongen värfin.

Energi – Syre tipsar

Fixa uteplatsen med lastpallar

Träet i gamla lastpallar kan användas till mycket och ett tips är att använda hela eller delar av pallar till att värfina uteplatsen eller balkongen.

Glöd – Åsa Anderberg Stollo

Mormors supermoderna powerfood

”Jag önskar att jag kunde få några timmar med dig, mormor – som satte bo under brinnande krig, som visste så mycket om hållbarhet och kretslopp ...”

Åsa Anderberg Stollo
Författare och kulturskribent
gästkrönikör för Syre

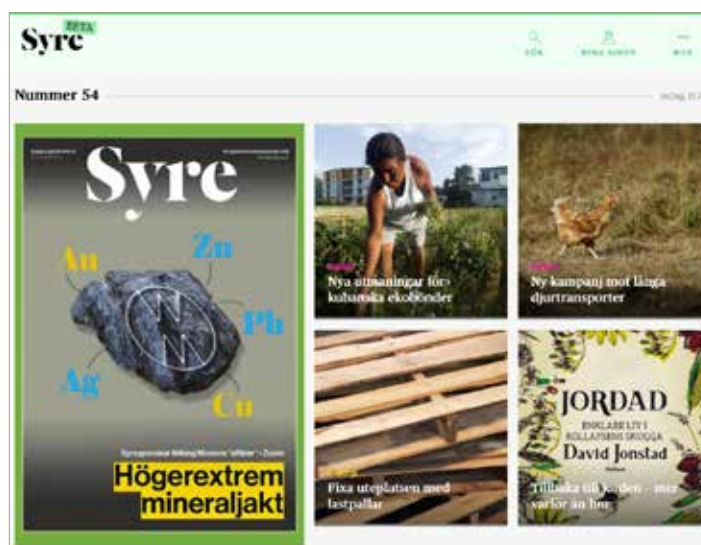
Foto: Magnus Linn Karlsson

Så här läser du tisdagstidningen

Du läser alla artiklar som puffas för på detta uppslag på tidningensyre.se/nummer/nummer-54/. Som prenumerant ska du ha fått ett mejl av oss i tisdags kväll. Om du inte fick ett mejl med länk för att skapalogg-in trots att du är prenumerant kan det bero på någon av följande saker:

- Det har filterats till din skräpkorg. Kolla om det ligger där och markera att liknande framtida mejl inte ska hanteras som spam.
- Vi har inte din mejladress eller den mejladress vi har är fel. Mejla dina uppgifter till prenumeration@tidningensyre.se så fixar vi det.

Du skapar som prenumerant ett konto genom att gå in på <http://tidningensyre.se/lostpassword>. Fyll i din e-postadress så får du, om adressen finns i vårt register, ett mejl där du bekräftar det nya kontot.

tidningensyre.se/nummer/nummer-54/

De nummer vi ger ut nu på tisdagar är provnummer. Allt är inte klart och både vi och webbyrån sitter fortfarande och jobbar med utvecklingen. Vi tror dock att vi i grunden har hittat en fin mix av gammal hederlig nummerbaserad tidning och en modern lättläst webbsida. Vi hoppas därför att ni alla vill gå in och ge oss feedback på denna testversion. Vad är bra? Vad skulle ni vilja ha annorlunda? Är det något som inte funkar? Mejla dina synpunkter till jan-ake.eriksson@tidningensyre.se.

Glöd - Maria Wetterstrand

Presskonferens om ingenting

Det är inte särskilt ofta jag tittar på regeringens presskonferenser. Att jag råkade se den som hölls i tisdags om fossilfri (eller fossiloberoende, ministrarna verkar inte helt säkra själva) transportsektor var mer en slump. Spontant kändes det efteråt som att de 30 minuterna av mitt liv kunde använts bättre.

Det var på ett sätt imponerande hur ministrarna Johansson, Romson och Baylan kunde stå där ihop och prata en halvtimme utan att ha något nytt att presentera. Vanligtvis bjuds det in till pressträff för att berätta nyheter. Nu hade väl någon pressansvarig tyckt att dessa frågor fått för lite uppmärksamhet och ville ge dem en andra chans. Säkra med tre ministrar på en gång, för att kompensera för bristen på nyheter.

Således talade de om redan tillsatta utredningar, som vi inte fått resultatet av men som de hoppas ska gå att göra politik av så småningom. De pratade om att det är viktigt att nå det redan (under förra regeringen) beslutade målet om en fossiloberoende fordonsflotta. De pratade om hur EU sätter käppar i hjulet för en långsiktig politik gällande drivmedelsbeskattningen. "Ja, ni vet ju redan att EUs statsstödsregler ställer till problem på det här området" som en av ministrarna uttryckte det. Fint att ni håller en presskonferens och berättar sådant som ni redan vet att vi vet, tänkte jag.

De berättade om de redan beslutade satsningarna på klimatlivet, lyckades tala minst ett par minuter om hur många laddstolpar detta finansierat, information som redan finns tillgänglig på nätet för den som sökt. De pratade om redan beslutade stöd inom de redan beslutade stadsmiljöavtalen - Luleå ska visst få laddstationer för elbussar. Och så anklagade ministrarna pliktskyldigast den förra regeringen för jag-minns-inte-vad.

De pratade ingenting alls om Trafikverkets underlag för infrastrukturpropositionen, som överhuvudtaget inte går i linje med de mål som satts upp på miljöområdet (inte Trafikverkets fel, de följer sina instruktioner). Medan prognosen för biltrafiken är att den kommer öka med 20-30 procent till

2030 säger experter på samma myndighet att den istället måste minska med runt 20 för att klara målet att ha en fossiloberoende fordonsflotta 2030. Infrastrukturplaneringen utgår ifrån prognosen, snarare än från miljömålen. Vilket kommer att göra det ännu svårare att nå miljömålen.

Problemet med diskussionen om transportsektorn är att det är så lätt att prata om drivmedlen och bilarna, men så svårt att prata om förändrad infrastrukturplanering och behovet av minskad efterfrågan på transporter.

Men ändå. Sedan den tid jag samarbetade med (S) 2002-2006 har det hänt mycket. Med det i åtanke ska jag nog inte klaga över att få se två S-ministrar stå och prata om behovet av vägsplitageskatt för tung trafik, omställning av hela fordonsflottan, upprustning av järnvägen, om elbilar, biodrivmedel och annat som då antingen ansågs vara totalt flum eller utvecklingsfientligt. Även om jag hoppats på lite nyheter.

Analysgruppen för Grön omställning och konkurrenskraft har slutredigerat sex rapporter och är nästan helt klar med sitt arbete.

Nu måste bara regeringen ta till sig förslagen och genomföra dem också ...

Maria Wetterstrand
grön samhällsdebattör
före detta språkrör för MP
fristående krönikör för Syre